



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **P. G.**, zastoupený Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Pod kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 1760/18, Plzeň 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2019, čj. PK-DSH/11938/19, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 2. 2021, čj. 17 A 27/2020-35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města Plzně (dále „správní orgán I. stupně“) shledal žalobce rozhodnutím ze dne 18. 9. 2019, čj. MMP/301680/19, vinným z porušení § 27 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), ve znění účinném do 31. 12. 2018, a ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona, za což mu uložil pokutu ve výši 1 500 Kč. Tohoto přestupku se měl dopustit tím, že dne 3. 10. 2018 v době okolo 14:50 hodin neoprávněně zastavil a stál s motorovým vozidlem tov. zn. DACIA Logan, RZ: X, v Plzni, na vozovce pozemní komunikace ulice Husova, u domu č. 60, v prostoru zastávky autobusu bez nástupního ostrůvku, kdy úsek zastávky začíná dopravní značkou IJ 4c („Zastávka autobusu“) a končí vzdáleností 5 m za označníkem zastávky. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně žalobce napadl odvoláním, přičemž žalovaný v záhlaví uvedeném rozhodnutím závěry správního orgánu I. stupně potvrdil a odvolání žalobce zamítl.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Plzni. Namítal, že žalovaný neprokázal, kdo spáchal tvrzený přestupek. Bez důvodu neprovedl důkaz, který ke své obhajobě žalobce navrhoval, totiž výpověď jednoho ze svědků, jenž se na místě nacházel. Žalovaný se pouze spokojil s výpověďmi strážníků hovořícími v neprospěch žalobce, přestože ani strážníci neviděli žalobce s vozidlem na místo přijet. Vůz zaznamenali v okamžiku, kdy do něj nasedl s úmyslem odjet, aby odstranil protiprávní stav v podobě nesprávně stojícího vozidla. Žalobce se tedy přestupku nedopustil. Rovněž rozporoval význam svého doznání, jelikož jej vzal později zpět. Dále žalobce namítal, že žalovaný neprokázal samotné přestupkové jednání, tedy že by vozidlo zastavilo či stálo právě na autobusové zastávce. Tu ohraňuje označnický znak zastávky, jenž však chyběl, což žalovaný nerozporoval. I kdyby označnický znak zastávky tvořila značka IJ 4c „Zastávka autobusu“, bylo legální stát 5 m za tímto označníkem, přičemž blíže vozidlo nestálo, což plyne ze správního spisu.

[3] Krajský soud shora označeným rozsudkem žalobu zamítl. Podle něj ze skutkových zjištění správního orgánu I. stupně nepochybně vyplynulo, že žalobce nedovoleně stál s vozidlem na zastávce autobusu, tato zjištění mají dostatečnou oporu ve správním spisu a správní orgány je správně kvalifikovaly. Žalovaný se dostatečně vypořádal i s různými verzemi skutkového děje, které žalobce postupně předkládal. Ze správního spisu plyne, že strážníci městské policie našli žalobce, jak sedí na místě řidiče v nastartovaném vozidle stojícím v prostoru stavebně upraveném jako zastávka autobusu, kdy ve vozidle původně seděl sám, po telefonickém hovoru k němu do vozu z druhé strany ulice přistoupila žena. Takto jej strážníci vyfotili, přičemž uvedli, že vozidlo nebylo označeno výstražným trojúhelníkem jako překážka provozu a nejevilo známky poruchy. K tomu žalobce sám opakovaně sdělil, že byl řidičem vozidla. V průběhu nalézacího řízení o přestupku žalobce tvrdil, že byl nucen odstavit vozidlo kvůli poruše chlazení motoru, ze kterého se začalo kouřit. Odtah vozidla zajistil jako společenskou službu kamarád, se kterým se žalobce již nekamarádí. V odvolání pak žalobce sdělil, že byl sice řidičem, ovšem pouze odstraňoval neoprávněně zaparkované vozidlo. Sám je nezaparkoval, což měla prokázat právě spolucestující žena. Skutková zjištění i obhajovací argumentaci žalobce hodnotily správní orgány srozumitelně, logicky a na věc přílehlavě. Žalovaný správně neuvěřil žalobci, že pouze odstraňoval protiprávně zaparkovaný vůz. Obsah spisu poskytuje bez důvodných pochyb oporu pro závěr, že žalobce jako řidič stál na zastávce autobusu a vyčkával na ženu, která později přistoupila, její výslech byl tak nadbytečný. Pro závěr o odpovědnosti žalobce za přestupek by stačilo již toto vyčkávání na zastávce jako forma udržování protiprávního stavu. Srozumitelné a akceptovatelné jsou však i důvody, pro které žalovaný dospěl k závěru, že žalobce na zastávce zastavil. Někdo vozidlo na zastávce zastavit musel, vozidlo měl podle sdělení jeho provozovatele k dispozici právě žalobce a ten se k zastavení opětovně přihlásil. O zastavení vozu žalobcem tak není rozumných pochyb přesto, že původně sdělil nepravdivý důvod takového zastavení (porucha motoru). Právě jen tento důvod zastavení byl v řízení vyvrácen. Jako nedůvodnou posoudil krajský soud i námitku, že v souzené věci nebylo prokázáno, že vozidlo stálo u autobusové zastávky. Z fotografie vozu žalobce ze správního spisu jasně plyne, že stál za dopravní značkou IJ 4c „Zastávka autobusu“ a před označníkem zastávky, stál tedy v úseku vymezeném těmito značkami.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

pokračování

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Podle něj krajský soud, jde-li o subjekt přestupku, aprobeval skutkový stav, který nemá oporu ve spise. Nadto nesprávně posoudil otázku, zda došlo k procesní vadě. Z žádného důkazu, na který krajský soud odkazuje, neplyne, že by právě stěžovatel s vozidlem na místě zastavil. Stěžovatel sedl do vozidla, seřídil sedačku a zrcátka, nastartoval, a když se chtěl rozjet, přicházeli k němu strážníci. Že by stěžovatel seděl ve vozidle déle, v řízení prokázáno nebylo, stejně tak že by strážníci viděli žalobce na místo přijet. Skutečnost, že se stěžovatel v průběhu řízení k zaparkování vozidla doznal, není relevantní, neboť doznání není důkazem. Krajský soud na základě správního spisu konstatoval, že stěžovatel stál s vozidlem na zastávce a vyčkával na ženu, která později přistoupila. Není zřejmé, z čeho to dovozuje. Naopak, žena stěžovateli dovezla vozidlo. Strážníci sami vypověděli, že stěžovatel ženě telefonoval až v době jejich přítomnosti, což svědčí tomu, že si žena nevzala veškeré věci z auta a že jí stěžovatel informoval, že si pro ně může přijít. Není na místě ani úvaha, že by k odpovědnosti za přestupek postačovalo, že stěžovatel s vozidlem na zastávku nepřijel, ale pouze zde vyčkával, což je samo o sobě udržováním protiprávního stavu, a to z toho důvodu, že by pak jednak nebyl správný výrok správního orgánu „zastavil a stál“, jednak nebylo prokázáno, že by se žalobce na sedadle nacházel déle, než je nezbytná doba k tomu, aby s vozidlem odjel (seřízení sedadla, zrcátek, spuštění motoru). Krajský soud vystihl úvahu správních orgánů, když konstatoval, že žalobce na místě zastavil, protože někdo na místě zastavit musel. Někdo na místě zastavil, a vzhledem k tomu, že není koho jiného uznat vinným z takového jednání, uznal správní orgán vinným stěžovatele. Tato úvaha je v přímém rozporu s právem na spravedlivý proces.

[5] Krajský soud dále nesprávně posoudil, zda došlo k procesní vadě, pokud nebyla vyslechnuta žena, která k vozidlu přišla. Byla relevantní svědkyní a mohla podpořit tvrzení stěžovatele, že s vozidlem na místo nepřijel. Ke sdělení provozovatele vozidla stěžovatel uvedl, že ani provozovatel netvrdil, že by vozidlo řídil stěžovatel, ale jen, že jej měl půjčené, nadto se jednalo o podání vysvětlení, přičemž záznam o podání vysvětlení nelze k dokazování použít.

[6] Další námitka stěžovatele se týká výroku, podle něhož na místě „zastavil a stál“. V žalobě namítal, že nemá oporu v odůvodnění rozhodnutí, ani ve zjištěném skutkovém stavu. Správní orgán zastává verzi, že stěžovatel na místo přijel, zastavil, naložil pasažéra a odjel. V takovém případě se však nejedná o „stání“, nýbrž pouze o „zastavení“. Krajský soud se však k této námitce nevyjádřil, proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

[7] Konečně stěžovatel namítá, že krajský soud zatížil řízení vadou, neboť činil nesprávná nová skutková zjištění bez provedení dokazování a aprobeval skutková zjištění správního orgánu I. stupně, která neměla oporu v provedeném dokazování ani ve spise. Správní orgány neprokázaly stání vozidla v prostoru zastávky autobusu bez nástupního ostrůvku, kdy úsek zastávky začíná dopravní značkou IJ 4c a končí ve vzdálenosti 5 m za označníkem zastávky. V posuzované věci žádný ze správních orgánů netvrdil, že označník zastávky byl umístěn. Z toho důvodu nebylo možno zjistit, kde se vlastně zastávka nachází, neboť jedna ze dvou značek, které ji vymezují, nebyla umístěna. Na fotografii ze správního spisu, na které jde označník zastávky vidět, stěžovatel tento nevidí. Krajský soud pravdivě vystihl, že žalobce byl trestán proto, že místo vypadalo jako

zastávka autobusu, nikoliv proto, že by se jednalo o zastávku autobusu ve smyslu silničního zákona.

[8] Žalovaný s argumenty stěžovatele v kasační stížnosti nesouhlasí, setrvává na svém vyjádření k žalobě a ztotožňuje se se závěry krajského soudu. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v mezích rozsahu kasační stížnosti a v ní uplatněných důvodů, neshledal přitom vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Stěžovatel předně namítal, že nebyl správně zjištěn subjekt přestupku, resp. že krajský soud aproboval skutkový stav, který v tomto ohledu nemá oporu ve spisu. Krajský soud v dané věci vyšel z toho, že zjištění správních orgánů dostatečnou oporu ve správním spisu mají. Vedle toho vytkl stěžovateli, že ve správním řízení ani v řízení o žalobě nenabídl jinou, rozumnou variantu skutkového děje, která by vysvětlovala všechny nepochybně zjištěné skutečnosti. V tomto ohledu kasační soud zdůrazňuje, že ze spisu správního orgánu I. stupně je mimo jiné patrné, že skutková zjištění se odvíjela od vylíčení okolností dané věci samotným stěžovatelem (viz omluva z účasti na ústním jednání ze dne 9. 7. 2019). Stěžovatel správnímu orgánu mimo jiné tvrdil, že se přestupku nedopustil, neboť se nejednalo o nedovolené zastavení ani stání vozidla v prostoru zastávky MHD, ale o technickou závadu na vozidle – poruše termostatu. Z toho důvodu neprodleně zastavil na nejbližším místě, byť věděl, že se jednalo o místo, kde právní předpis zastavení zakazuje. Namítal, že se jednalo o okolnost vylučující protiprávnost (krajní nouzi). Mimo to stěžovatelovu totožnost potvrdili zasahující strážníci na základě předloženého občanského průkazu a řidičského průkazu. Nelze též zcela odhlédnout od toho, že v průběhu správního řízení byl stěžovatel pasivní, z jednání se opakovaně omluvil a skutkový stav nijak nerozporoval. Jinak se stěžovatel vyjádřil poprvé v rámci odvolacího řízení. Správní orgán I. stupně vyvrátil, že by vozidlo, ve kterém se měl stěžovatel nacházet, mělo poruchu. Stěžovatel v návaznosti na to a ve značném časovém odstupu předložil zcela odlišnou verzi skutkového děje, kterou měla potvrdit jím navrhovaná svědkyně. Žalovaný vysvětlil, proč měl za to, že skutkový stav byl dostatečně zjištěn, odlišná tvrzení stěžovatele působí podle něj nevěrohodně, účelově a výslech navrhované svědkyně ze strany stěžovatele byl nadbytečný.

[12] Nejvyšší správní soud má za to, že správními orgány zjištěný a krajským soudem potvrzený skutkový stav nebudí pochybnosti takového charakteru, že by neměl obstát. Naopak lze mít ve shodě s již existující judikaturou v obdobných věcech za to, že vysvětlení stěžovatele po roce od spáchání přestupku, kdy zcela změnil tvrzení ohledně skutkového stavu, působí jako nevěrohodné a účelové (viz např. rozsudky NSS ze dne 13. 10. 2022, čj. 9 As 305/2020-42, ze dne 25. 2. 2022, čj. 2 As 53/2020-43, ze dne 24. 5. 2017, čj. 3 As 93/2015-41). Jelikož měl žalovaný skutkový stav za najisto postavený, nepochybil ani tím, že nepřistoupil na výslech dané svědkyně. Nedošlo tak k procesní vadě, jak se domnívá stěžovatel. Jak plyne z judikatury NSS (rozsudky ze dne 25. 7. 2006,

pokračování

čj. 6 As 47/2005-84, ze dne 23. 8. 2018, čj. 3 As 203/2017-29), žalovaný byl povinen přesvědčivě odůvodnit, jakým způsobem se s předloženou rozpornou verzí vypořádal a z jakých důvodů uvěřil jedné z protichůdných skutkových verzí. V intencích uvedeného lze shrnout, že v nyní posuzovaném případě se žalovaný s protichůdným tvrzením odpovídajícím způsobem vypořádal. Upozorňuje-li stěžovatel v této souvislosti na to, že skutečnost, že se k řízení vozidla doznal, není relevantní, neboť doznání není důkazem, je třeba poukázat na to, že krajský soud se v napadeném rozsudku o doznání stěžovatele nijak neopírá, ani z něj nevyvozuje zásadní skutkové závěry. Poukazuje v tomto ohledu na posun ve skutkových tvrzeních stěžovatele. Podstatné je, že závěry správního orgánu I. stupně nestály na doznání ze strany stěžovatele, nýbrž v návaznosti na jeho skutková tvrzení i na jiných důkazech (výslech strážníků, fotografie). Byť se stěžovatel snaží dílčí závěry krajského soudu zpochybnit dílčími argumenty (a doplňováním dalších pochybností), neshledává kasační soud z hlediska podstaty sporu na postupu krajského soudu, který skutková zjištění správních orgánů akceptoval, nic nezákonného. Daný okruh kasačních námitek proto Nejvyšší správní soud neshledal důvodným.

[13] Další námitka stěžovatele se týká formulace výroku, podle něhož „zastavil a stál“ a použití těchto pojmů ze strany správních orgánů (stěžovatel mířil na situaci, že pouze „zastavil“, což by mělo být hodnoceno mírněji, než „stání“). Podle stěžovatele je v tomto ohledu napadený rozsudek nepřezkoumatelný. V této souvislosti je třeba připomenout, že ne každý dílčí nedostatek odůvodnění založí nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Přezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu není hodnotou sama o sobě. K aplikaci kasačního důvodu spočívajícího v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů přistupovat krajně zdrženlivě (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, čj. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS). Nepřezkoumatelné proto kupříkladu není rozhodnutí, v jehož odůvodnění soud prezentuje od názoru účastníka řízení odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, a toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže soud nebude vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, nebo rozsudek NSS ze dne 4. 3. 2015, čj. 8 Afs 71/2012-161).

[14] Byť je pravdou, že na část argumentace, na kterou stěžovatel v kasační stížnosti upozorňuje, krajský soud v napadeném rozsudku výslovně nereagoval, nemohl v tomto ohledu kasační soud především přehlédnout, že krajský soud se „zastavením“ i „stáním“ stěžovatele zabýval mimo jiné v bodech 13. a 14. napadeného rozsudku, stejně tak není možno pominout kontext daného odůvodnění. Aniž by se v rámci posouzení přezkoumatelnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud zabýval správností odkazovaných částí rozsudku, lze vedle výše uvedeného poukázat i na to, že skutková podstata dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu je naplněna samostatně splněním kterékoliv ze situace (ať již „zastavením“, nebo „stáním“), navíc pokuta byla stěžovateli v dané věci uložena na samé spodní hranici zákonem stanoveného rozpětí sazby. S přihlédnutím k výše uvedenému se tedy Nejvyšší správní soud nemohl ztotožnit ani s tímto okruhem kasační argumentace, který taktéž shledal nedůvodným.

[15] Námitky stěžovatele pak souvisely i s tím, zda stěžovatel s vozidlem zastavil a stál v prostoru autobusové zastávky. Podle stěžovatele krajský soud činil nesprávná skutková zjištění, která byla navíc novými skutkovými zjištěními, a to bez provedení dokazování. Jak již v tomto ohledu poukázal krajský soud, součástí správního spisu jsou fotografie z místa přestupku, kde je z jedné z fotografií patrné, že zastávka autobusu byla označena též označníkem zastávky. Nelze souhlasit se stěžovatelem, že by podle krajského soudu byl stěžovatel trestán proto, že místo, kde s vozidlem stál, pouze jako zastávka autobusu vypadalo. Krajský soud v napadeném rozsudku jasně uvedl, že ze zmíněných fotografií je patrné, že stěžovatelův vůz stál v úseku vymezeném dopravní značkou IJ 4c a před označníkem zastávky (odst. 7. rozsudku). Nejvyšší správní soud v tomto ohledu ověřil, že na fotografii založené ve správním spisu (na krajském soudem odkazovaném čísle listu) je označník skutečně patrný (byť je zachycen z velké dálky), a u něj stojící autobus je zde patrný zcela. Z fotografie skutečně není zřejmé, o jaký konkrétní typ označníku zastávky se jednalo, podle Nejvyššího správního soudu to však není s ohledem na vymezení dané skutkové podstaty pro věc určující. Poukazuje-li stěžovatel na to, že se správní orgány umístěním označníku nezabývaly (tedy krajský soud ze správního spisu činil „nová skutková zjištění“), nezbyvá, než k tomu uvést, že ve správním řízení daná otázka nebyla rozporována (viz též odvolání stěžovatele proti prvostupňovému rozhodnutí). Otázku, zda vozidlo zastavilo (stálo) v místě, které bylo prostorem zastávky, vnesl v dané podobě do řízení stěžovatel až v žalobě. V tomto ohledu je pak zcela v pořádku, pokud se v návaznosti na podklady plynoucí ze správního spisu v reakci na uplatněnou žalobní námitku touto otázkou krajský soud zabýval. Ani v tomto jeho postupu tedy Nejvyšší správní soud žádné pochybení neshledal a ani tento okruh kasačních námitek tak není důvodný.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] S ohledem na shora uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že uplatněné kasační námitky nejsou důvodné, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. března 2023

Milan Podhrázký
předseda senátu

pokračování

8 As 131/2021-39